

غورقوت آتا

غادئمی تورکمن حماساسی

تصحیح و توضیح

نیاز محمد اونیق

انتشارات قلم صحرا

۱۴۰۰

انق، نیازمحمد، ۱۳۳۷-
غورقوت آتا/ غادیمی تورکمن حماساسی/ تصحیح و توضیح نیازمحمد انق.
گرگان: قلم صحرا، ۱۴۰۰.
۴۲۶ ص.

۹۷۸-۶۲۲-۹۸۰۲۸-۶-۱

فیپا

کتابنامه.

افسانه‌ها و قصه‌های ترکمنی

Legends -- Turkmen

داستان‌های حماسی ترکمنی

Turkmen-Epic stories

GR۲۹۱/۲

۳۹۸/۲۰۹۵۵۲۱۹۸

۸۳۰۲۰۸۴

فیپا

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

اطلاعات رکورد کتابشناسی

۰۹۱۹۴۸۰۵۴۹۷

nashrghalamesahra@gmail.com

انتشارات قلم صحرا

نام کتاب: غورقوت آتا - غادیمی تورکمن حماساسی

مصحح: نیازمحمد اونق

تعداد صفحه: ۴۲۶، قطع: وزیری، شمارگان: ۵۰۰

چاپ و صحافی: ریحانی گرگان

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

ناظر چاپ: میرزاعلی قزل

صفحه آرای و طراح جلد: میرزاعلی قزل

تصویر جلد: حاجی رحمت روحی

isbn: 978-622-98028-6-1

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۰۲۸-۶-۱

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ تومان

ماضمونى:

۱۰. بېشىقتار
۱۲. سۆز باشى
۲۲. جدول الفباى تركمنى و راهنماى خوانش متن
۲۵. بلگى لر و غئسفالتمالار
۲۶. بېرىنچى بۆلۆم : غۇرقوت آتا (درسدن نوسفاسى):
۲۷. كىرىش
۴۱. ۱. درسەخان اۇغلى بوغاچ خان بۇيى بيان ادر
۷۰. ۲. سالور غازاننگ اۇيى ياغمالاندنغى بۇيى بيان ادر
۱۰۳. ۳. قام بورانينگ اۇغلى بامسى بېرك بۇيى بيان ادر
۱۶۱. ۴. غازاننگ اۇغلى اوراز بگينگ توتساغ اولدوغى بۇيى بيان ادر
۱۹۵. ۵. دۇوحە غۇجا اۇغلى دالى دۇمرول بۇيى بيان ادر
۲۱۰. ۶. غانگلى غۇجا اۇغلى قان تۇرەلى بۇيى بيان ادر
۲۴۱. ۷. قاضىلنق غۇجا اۇغلى يگەنگ بۇيى بيان ادر
۲۵۲. ۸. بسرات دپەگۇزى اولدوردىگى بۇيى بيان ادر
۲۷۳. ۹. بکل اۇغلى امراننگ بۇيى بيان ادر
۲۹۳. ۱۰. اووشون غۇجا اۇغلى سگرگ بۇيى بيان ادر
۳۱۱. ۱۱. سالور غازان توتساغ اولوپ اۇغلى اوراز چنقاردنغى بۇيى بيان ادر
۳۳۲. ۱۲. ايچ اوغوز تاش اوغوز عاصى اولوپ بېرك اولدوگى بۇيى بيان ادر
۳۴۵. ۲. ايكىنچى بۆلۆم : غۇرقوت آتا (توركمن صحرا نوسفاسى):
۳۴۶. موناجات
۳۴۷. بېراللەننگ آدننى كيم آداماز

پیشگفتار

نسبت کتاب «غُرُقوت آتا» با روایات «اُغوزنامه‌ای»

بعضی دانشمندان ترک‌شناس بر این عقیده‌اند که کتاب «غُرُقوت آتا» و «اُغوزنامه» از جهت متنی اصلیت واحد دارند. بدین معنی که کتاب غُرُقوت آتا بخشی از اُغوزنامه بوده که بعدها از آن منفک شده است. از شاخص‌ترین این دانشمندان به عنوان نمونه می‌توان از پروفسور محمدفؤاد کؤپرلی و حسین نامق اُرقون نام برد. از ترک‌شناسان متأخرتر نیز پروفسور فضولی بیات و مصطفی آق‌سوی پیرو این نظریه‌اند. این دو پژوهشگر نیز کتاب غُرُقوت آتا و اُغوزنامه را در یک قالب واحد بررسی می‌کنند.

به نظر می‌رسد این دیدگاه در درجه‌ی اول متکی بر یک سند تاریخی است. در قرن هشتم ه.ق دانشمند مصری سلجوقی تبار با نام ابوبکر عبدالله بن آی‌یک الدواداری در کتاب خود ضمن گزارشی از کتاب اُغوزنامه، داستانی با نام «دباگز = دپه‌گوز» را از این کتاب نقل می‌کند. محمدفؤاد کؤپرلی در این گروه جای می‌گیرد. در درجه‌ی دوم، دانشمندان از تعریف اصطلاح اُغوزنامه که آنرا «شرح رویدادهای حماسی اُغوزخان و بعضی بیگ‌ها و آل‌های اُغوز» می‌دانند به این نتیجه می‌رسند که کتاب دده‌قُرُقوت نیز در مجموعه‌ی اُغوزنامه‌ها جای می‌گیرد. چرا که در پایان هر «بوی» از بوی‌های دوازدهگانه‌ی کتاب، غُرُقوت آتا سروده‌ای با عنوان اُغوزنامه اجرا می‌کند. پروفسور فضولی بیات در این دسته قرار می‌گیرد.

اما واقعیت این است که بین روایات اُغوزنامه‌ای و روایات کتاب غُرُقوت آتا افزون بر وجه اشتراک یاد شده‌ی بالا وجه افتراق نیز وجود دارد. روایات اُغوزنامه‌ای شناخته شده به طور عام از ماجراها و جهانگیری اُغوزخان و بعضی روایات تاریخی دولت ییغویی و قبائل اُغوز سخن می‌گویند. نوع روایت نیز بدون مفصل‌بندی مدون به طور غالب منثور است. اما محتوای کتاب دده‌قُرُقوت از اُغوزخان و روایات تاریخی دولت ییغویی و... عاری بوده در یک قالب‌بندی مدون در دوازده بوی به شرح دلاوری‌های آل‌های اُغوز می‌پردازد. مشاهده می‌شود که از این منظر کتاب غُرُقوت آتا با روایات اُغوزنامه‌ای تفاوت‌های شکلی و محتوایی مشخصی دارد. در این تفاوت‌ها عناصر جغرافیایی و زبانی و فرهنگی نیز نقش‌های بارز دارند که در این مجال اندک فرصتی به پرداختن بدان‌ها نیست و به این اندک بسنده می‌شود.